

RAKKOMANDAZZJONIJIET

KUMMISSJONI

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

tat-3 ta' Ottubru 2008

dwar l-inklużjoni attiva tan-nies esklużi mis-suq tax-xogħol

(notifikata taht id-dokument numru C(2008) 5737)

(2008/867/KE)

IL-KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Wara li kkunsidrat it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 211 tiegħu;

għieda kontra l-faqar u l-esklużjoni bejn in-nies u l-gruppi ⁽²⁾ l-aktar emarginati. Strument ieħor huwa l-Istrateġija Ewropea tax-Xogħol, li għandha l-ghan, *inter alia*, li ssahhah l-inklużjoni soċjali, tiġġieled il-faqar, li tipprevjeni l-esklużjoni mis-suq tax-xogħol, u li tghin l-integrazzjoni fix-xogħol ta' persuni fi żvantaġġ ⁽³⁾.

Billi:

(1) Ir-rispett għad-dinjità tal-bniedem huwa prinċipju fundamentali tal-Unjoni Ewropea, li l-miri tagħha jinkludu l-promozzjoni ta' xogħol għal kulhadd u l-progress soċjali, il-għieda kontra l-esklużjoni soċjali u d-diskriminazzjoni u l-promozzjoni tal-gustizzja soċjali u l-harsien soċjali. Skond l-Artikolu 137(1)(h) tat-Trattat, il-Komunità għandha rwol fl-i tappoġġja u tikkuplimenta l-attivitajiet tal-Istati Membri fl-integrazzjoni tan-nies esklużi mis-suq tax-xogħol. L-Artikolu 34 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jipprovdi għal dritt għall-assistenza soċjali u assistenza għall-abitazzjoni sabiex tkun żgurata eżistenza diċenti għal dawk kollha li ma għandhomx biżżejjed riżorsi.

(2) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 92/441/KEE tal-24 ta' Ġunju 1992 dwar kriterji komuni dwar riżorsi suffiċjenti u l-assistenza soċjali fis-sistemi ta' harsien soċjali ⁽¹⁾, tibqa' strument ta' referenza għall-politika tal-Komunità dwar il-faqar u l-esklużjoni soċjali u ma tilfet xejn mir-relevanza tagħha; għalkemm fadal xi jsir biex tkun implimentata b'mod shih.

(3) Mill-1992 l-hawn tfaċċaw strumenti ġodda tal-politika. Wieħed minn dawn l-istrumenti huwa l-Metodu Miftuh tal-Koordinazzjoni fuq il-Harsien Soċjali u l-Inklużjoni Soċjali (MMK); li l-ghanijiet tiegħu jinkludu l-inklużjoni soċjali attiva ta' kulhadd, li trid tkun żgurata permezz tal-promozzjoni tal-partecipazzjoni fis-suq tax-xogħol u bil-

(4) Il-persistenza tal-faqar u nuqqas ta' xogħol u l-kumples-sitajiet dejjem akbar ta' diversi żvantaġġi żiedu l-bżonn għal politika komprensiva u integrata ⁽⁴⁾. Bil-ghan li jkunu modernizzati s-sistemi ta' harsien soċjali, għajnuna ta' dhul adegwat għandha tkun ikkumbinata ma' kollegament mas-suq tax-xogħol u aċċess għal servizzi ta' kwalità fi strateġija ta' inklużjoni attiva integrata ⁽⁵⁾. Din l-istrateġija hija kumplimentari b'mod shih mal-approċċ ta' flessigurtà, filwaqt li hija mmirata għal dawk esklużi mis-suq tax-xogħol. Tikkontribwixxi għall-miri tal-Istrateġija ta' Liżbona billi tiffaċilita l-attivazzjoni u l-mobilità tal-haddiema, u tiffirma parti mid-dimensjoni soċjali tal-Istrateġija dwar Żvilupp Sostenibbli tal-UE ⁽⁶⁾.

⁽²⁾ Il-komunikazzjoni COM(2005) 706 - Nahdmu flimkien, nahdmu ahjar: Qafas ġdid ta' koordinazzjoni miftuha fil-politika tal-protezzjoni u l-inklużjoni soċjali fl-Unjoni Ewropea.

⁽³⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2008 dwar Linji gwida għall-politika dwar ix-xogħol tal-Istati Membri, Dokument tal-Kunsill 10614/2/082008 (għadha mhix ippubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali).

⁽⁴⁾ Komunikazzjonijiet COM(2007) 620 - It-tiġdid tal-harsien soċjali għal aktar gustizzja soċjali u koeżjoni ekonomika: Immexxu l-quddiem l-inklużjoni attiva tan-nies l-iktir imbiegħda mis-suq tax-xogħol u COM(2005) 33 dwar l-Aġenda Soċjali.

⁽⁵⁾ Komunikazzjoni COM(2006) 44 - Rigward konsultazzjoni għal azzjoni fuq livell ta' UE biex tiġi promossa l-inklużjoni attiva tan-nies li huma l-aktar 'il bogħod mis-suq tax-xogħol.

⁽⁶⁾ Komunikazzjoni COM(2007) 620, konkluzjonijiet tal-Presidenza tal-Kunsill Ewropew ta' Brussell tal-14 ta' Diċembru 2007 u tan-nota ta' orjentazzjoni tal-SPC dwar l-inklużjoni attiva tat-3 ta' Lulju 2008. B'mod partikolari, ara wkoll: Konkluzjonijiet tal-Kunsill tal-5 ta' Diċembru 2007, Dokument 16139/07; opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni tat-18 ta' Ġunju 2008 dwar l-Inklużjoni Attiva (Dok. CdR 344/2007); opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropej tas-27 ta' Ottubru 2007 dwar standards soċjali minimi (Dok. CESE 892/2007).

⁽¹⁾ ĠU L 245, 26.8.1992, p. 46.

- (5) Għandha tinghata kunsiderazzjoni lill-prijoritajiet nazzjonali u d-disponibilità tar-riżorsi finanzjarji meta din ir-Rakkomandazzjoni tkun implimentata gradwalment.
- (6) Din ir-Rakkomandazzjoni u l-implimentazzjoni tal-prinċipji stipulati fiha ma jippreġudikawx l-applikazzjoni tal-liġi tal-Komunità, inklużi regolati ta' għajjnuna mill-Istat u r-Regolament dwar l-Eżenzjoni Ġenerali Shiha ⁽¹⁾, u r-regoli tal-Komunità dwar l-ghoti ta' kuntratti pubbliċi.
- (7) Skond il-prinċipju ta' sussidarjetà, l-Istati Membri huma responsabbli li jiddefinixxu l-livell ta' għajjnuna fid-dhul u biex jistabbilixxu t-tahlita ta' politika neċessarja fid-dawl tas-sitwazzjonijiet u l-bżonnijiet differenti fuq livell lokali, reġjonali u nazzjonali.
- (3) Jiżguraw li l-politika ta' inkluzjoni attiva:
- (a) tappoġġja l-implimentazzjoni tad-drittijiet fundamentali;
- (b) tippromwovi l-ugwaljanza bejn is-sessi u l-opportunitajiet indaqs għal kulhadd;
- (c) tikkunsidra b'mod kawtel il-komplessitajiet tal-iżvantagġi diversi u s-sitwazzjonijiet u l-bżonnijiet speċifiċi tad-diversi gruppi vulnerabbli;
- (d) tikkunsidra ċ-ċirkostanzi lokali u reġjonali u ttejjeb il-koeżjoni territorjali;

B'DAN TIRRAKKOMANDA LI L-ISTATI MEMBRI GħANDHOM:

- (1) Jiddisinjaw u jimplementaw strateġija komprensiva integrata għall-inkluzjoni attiva tan-nies esklużi mis-suq tax-xogħol flimkien ma' għajjnuna fid-dhul adegwata, swieq tax-xogħol inklussivi u aċċess għal servizzi ta' kwalità. Il-politika ta' inkluzjoni attiva għandha tiffacilita l-integrazzjoni f'impjieg sostenibbli u ta' kwalità ta' dawk li jistgħu jaħdmu u tipprovdri riżorsi li huma biżżejjed biex jgħixu b'dinjità, flimkien ma' għajjnuna għall-partecipazzjoni soċjali, għal dawk li ma jistgħux.
- (2) Jiżguraw l-effikaċja tal-politika ta' integrazzjoni attiva permezz ta':
- (a) Disinn ta' politika komprensiva li tiddefinixxi tahlita tajba tat-tliet strati tal-istrateġija ta' inkluzjoni attiva, waqt li tikkunsidra l-impatt kongunt tagħhom fuq l-integrazzjoni soċjali u ekonomika tan-nies żvantaġġjati u l-interrelazzjonijiet potenzjali tagħhom, inkluż sinerġiji u compromessi;
- (b) Implimentazzjoni integrata fit-tliet strati tal-istrateġija ta' inkluzjoni attiva biex ikunu indirizzati b'mod effettiv il-kawzi diversi tal-faqar u l-eskluzjoni soċjali u biex tkun imtejba l-koordinazzjoni bejn l-aġenziji pubbliċi u s-servizzi li jimplementaw il-politika ta' inkluzjoni attiva;
- (c) Koordinazzjoni tal-politika bejn l-awtoritajiet lokali, reġjonali, nazzjonali u tal-UE fid-dawl tar-rwoli, kompetenzi u prijoritajiet partikolari tagħhom;
- (d) Partecipazzjoni attiva tal-atturi rilevanti kollha, inkluż dawk affettwati mill-faqar u l-eskluzjoni soċjali, is-shab soċjali, l-organizzazzjonijiet mhux governattivi u dawk li jipprovdru s-servizzi fl-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-valutazzjoni tal-istrateġiji.
- (4) Jorganizzaw u jimplementaw politika ta' inkluzjoni attiva skond il-prinċipji komuni li ġejjin u l-linji gwida għal kull strat, filwaqt li jirrispettaw il-prinċipju ta' sussidarjetà u s-sitwazzjonijiet, bżonnijiet u prijoritajiet differenti tagħhom bla ħsara għall-applikazzjoni tal-liġi tal-Komunità, inklużi r-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat u r-regoli tal-Komunità dwar l-ghoti ta' kuntratti pubbliċi.
- (a) *Għajjnuna fid-dhul adegwata*
- Jirrikonoxxu d-dritt bażiku tal-individwu għal biżżejjed riżorsi u assistenza soċjali biex ikollu haġja kompatibbli mad-dinjità tal-bniedem bħala parti mill-isforz komprensiv u konsistenti biex tingheleb l-eskluzjoni soċjali;
- (i) Jirrevedu s-sistemi ta' ħarsien soċjali tagħhom, kif hemm bżonn, fid-dawl tal-prinċipji komuni mniżżla fil-paragrafu B tar-Rakkomandazzjoni 92/441/KEE. B'mod partikolari, skond strateġija ta' inkluzjoni attiva, id-dritt għal riżorsi suffiċjenti għandu:
- ikun marbut mad-disponibilità attiva għax-xogħol jew tahrig vokazzjonali bil-ghan li jinkiseb xogħol fil-każ ta' persuni li l-kundizzjonijiet tagħhom jippermettu disponibilità simili, jew li jkun sugġett, fejn huwa l-każ, għal miżuri ta' integrazzjoni ekonomika u soċjali fil-każ tal-persuni l-oħra;
- ikun marbut ma' politika li hija meqjusa neċessarja, fuq livell nazzjonali, għall-integrazzjoni ekonomika u soċjali ta' dawk involuti.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 800/2008 tas-6 ta' Awwissu 2008 li jiddikjara ċerti kategoriji ta' għajjnuna bħala kompatibbli mas-suq komuni skont l-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat (ir-Regolament dwar Eżenzjoni Ġenerali Shiha) (GU L 214, 9.8.2008, p. 3).

(ii) Jassiguraw l-implimentazzjoni ta' dak id-dritt skond il-*linji gwida prattiċi* fil-paragrafi Ċ(1), Ċ(2) u Ċ(3) tar-Rakkomandazzjoni 92/441/KEE. B'mod partikolari, fejn ir-riżorsi neċessarji biex ikun hemm *hajja ta' dinjità huma determinati*, l-istandards tal-*hajja* u l-livelli tal-prezzijiet skond it-tip u d-daqs tal-familja fl-Istat Membru kkonċernat għandhom jiġu kkunsidrati permezz tal-indikaturi nazzjonali rilevanti. Fqafas ta' inkluzjoni attiva, inċentiva li għandha l-ghan li tfittex impjieg għall-persuni li l-kundizzjoni tagħhom hija tajba għax-xogħol għandha tkun imharsa u l-ammonti rranġati jew miżjuda biex jintlahqu għanijiet speċifiċi.

(b) *Swieq tax-xogħol inklussivi*

Jaddottaw arrangamenti li jkopru persuni li huma fil-kundizzjoni li jahdmu biex jiżguraw li dawn jirċievu għajjnuna effettiva biex jidhlu jew jerggħu jidhlu jew jibqgħu fl-impjieg li jikkorrispondi mal-kapaċità ta' xogħol tagħhom.

(i) Jippromwovu l-*prinċipji komuni* li ġejjin fil-kuntest tal-istrateġija tal-inkluzjoni attiva:

- Jindirizzaw il-bżonnijiet *tan-nies* esklużi mis-suq tax-xogħol sabiex jiffacilitaw ir-riintegrazzjoni progressiva tagħhom fis-soċjetà u fis-suq tax-xogħol u biex itejbu l-kapaċità tagħhom li jkun impjegati;
- Jieħdu l-miżuri neċessarji biex jippromwovu *swieq tax-xogħol inklussivi* biex jiżguraw li l-aċċess għall-impjieg huwa opportunità għal kulhadd.
- Jippromwovu *impjieg ta' kwalità*, inkluzi salarji u benefiċċji, kundizzjonijiet ta' xogħol, saħha u sigurtà, aċċess għal tagħlim matul il-*hajja* u prospetti ta' karriera, b'mod partikolari bil-ghan li jkun prevenut il-faqar fuq ix-xogħol;
- Jindirizzaw is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol billi jippromwovu *ż-żamma tal-impjieg u l-avanz fuq ix-xogħol*.

(ii) Jimplementaw dawn il-*prinċipji* permezz tal-*linji gwida prattiċi* li ġejjin

- Jespandu u jtejbu l-investment fil-kapital uman permezz ta' edukazzjoni inklussiva u politika ta' tahrig, inkluz strateġiji effettivi dwar tagħlim matul il-*hajja*; jad ottaw sistemi ta' edukazzjoni u ta' tahrig bħala risposta għar-*rekwiżiti* godda ta' kompetenzi, u l-bżonn għall-*għarfien* diġitali;
- Jieħdu miżuri attivi u ta' prevenzjoni fis-suq tax-xogħol, inkluzi servizzi u għajnuniet addattati apposta, personalizzati, u reattivi li jinkludu l-

identifikazzjoni minn kmieni tal-bżonnijiet, assistenza għat-tiftix tal-impjieg, għajjnuna ta' gwida u tahrig, u motivazzjoni għat-tiftix attiv tax-xogħol.

- Kontinwament jirrevedu l-inċentivi u d-diżinċentivi li jirriżultaw mis-sistemi fiskali u tal-benefiċċji, inkluzi l-amministrazzjoni u l-kundizzjonalità tal-benefiċċji u tnaqqis sinifikanti ta' rati tat-taxxa effettivi għoljin u marginali, b'mod partikolari għal dawk bi dhul baxx, filwaqt jiżguraw livelli adegwati ta' harsien soċjali;

- Jipprovdu assistenza għall-ekonomija soċjali u impjieg protetti bħala sors vitali ta' impjieg inizjali għal persuni żvantaġġati, jippromwovu l-inkluzjoni soċjali u l-mikrokrediti, inċentivi finanzjarji għal dawk li jhaddmu biex ihaddmu n-nies, l-iżvilupp ta' sorsi godda ta' impjieg fis-servizzi, partikolarment fuq livell lokali, u jqajmu kuxjenza dwar l-inkluzjoni fis-suq tax-xogħol.

- Jippromwovu l-adattabilità u l-għajjnuna fuq ix-xogħol u ambjent ta' sostenn, inkluzi l-attenzjoni għas-saħha u l-benesseru tal-haddiema, in-nuqqas ta' diskriminazzjoni u l-applikazzjoni tal-liġi tax-xogħol flimkien mad-djalogo soċjali.

(ċ) *Aċċess għal servizzi ta' kwalità*

Jieħdu kull miżura biex dawk ikkonċernati, skont id-dispożizzjonijiet nazzjonali rilevanti, jirċievu l-għajjnuna soċjali xierqa permezz ta' aċċess għal servizzi ta' kwalità. B'mod partikolari, miżuri għandhom jittieħdu biex:

Ikunu provduti servizzi li huma essenzjali biex jghinu politika ta' inkluzjoni soċjali u ekonomika attiva, inkluzi servizzi ta' assistenza soċjali, servizzi ta' impjieg u tahrig, għajjnuna għall-akkomodazzjoni u akkomodazzjoni soċjali, harsien tat-tfal, servizzi ta' harsien fit-tul u servizzi tas-saħha skond il-*prinċipji komuni* li ġejjin, u li jikkunsidraw ir-rwol tal-awtoritajiet lokali, reġjonali u nazzjonali, tar-regoli applikabbli fil-Komunità u tas-sitwazzjonijiet, il-bżonnijiet u l-preferenzi differenti fl-Istati Membri.

- Disponibilità territorjali, aċċess fiżiku, mezzi neċessarji għall-akkwist;

- Solidarjetà, opportunitajiet indaqs għall-utenti tas-servizzi u l-impjegati, u kunsiderazzjoni tad-diversità tal-utenti;

- Investment fil-kapital uman, kundizzjonijiet ta' xogħol, u infrastruttura fiżika adegwata;

- Servizzi komprensivi u koordinati, imfassla u mwettqa b'mod integrat;

- involviment tal-“utenti” u avviċinamenti personalizzati biex jintlahqu l-bżonnijiet diversi tan-nies bħala individwi;
- Monitoraġġ u stima tal-prestazzjoni u t-tpartit ta' prattiċi tajba.

(5) Jiggarantixxu r-rizorsi u l-benefiċċji rilevanti skond il-miżuri ta' harsien soċjali; jużaw id-dispożizzjonijiet u l-miżuri tal-Fondi Strutturali, b'mod partikolari l-Fond Soċjali Ewropew, biex jappoġġjaw il-miżuri ta' inkluzjoni attiva;

Jistabbilixxu arrangamenti dettaljati u jiffinanzjaw infiq u jorganizzaw l-amministrazzjoni u l-implimentazzjoni skond il-liġi u/jew prattika nazzjonali;

Jikkunsidraw restrizzjonijiet ekonomiċi u baġitarji, il-prijoritajiet stipulati mill-awtoritajiet nazzjonali u l-istat tal-finanzi pubbliċi sabiex jilhq u l-aħjar bilanċ bejn l-inċentivi ta' xogħol, it-tnaqqis tal-faqar u spejjeż baġitarji sostenibbli.

Jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li kulhadd, inklużi dawk l-anqas privileġġati, ikunu infurmati bid-drittijiet tagħhom u bl-ghajnuna disponibbli, permezz tat-teknoloġiji tal-informatika, fejn applikabbli.

Jissimplifikaw sakemm huwa possibbli l-proċeduri amministrattivi u l-arrangamenti biex ikunu eżaminati r-rizorsi u s-sitwazzjonijiet;

Fejn possibbli, skond id-dispożizzjonijiet nazzjonali, jorganizzaw il-mekkaniżmi għall-appelli quddiem l-awtoritajiet amministrattivi kompetenti u, fejn neċessarju, korpi terzi indipendenti. bħal tribunali, li għalihom il-persuni kkonċernati għandu jkollhom aċċess faċli.

(6) Itejbu sistemi ta' indikazzjoni u informazzjoni sabiex jtejbu l-kapaċità li jipproduċu informazzjoni aġġornata u ta' paragon madwar il-pilastri kollha ta' inkluzjoni attiva.

Jimmonitorjaw u jevalwaw il-politika ta' inkluzjoni attiva skond il-Metodu Miftuh ta' Koordinazzjoni fuq il-bażi ta' kooperazzjoni mill-qrib bejn il-Kumitat għall-Harsien Soċjali u l-Kumitat għall-Impjiegi u bl-appoġġ tal-programm PROGRESS;

Jiżguraw konsistenza mal-politika ġenerali tal-Istrateġija ta' Liżbona dwar l-ghanijiet tal-koeżjoni soċjali.

Din ir-Rakkomandazzjoni hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi Brussell, 3 ta' Ottubru 2008.

Għall-Kummissjoni

Vladimír ŠPIDLA

Membri tal-Kummissjoni